

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Фонду гарантування вкладів
фізичних осіб
від «29» вересня 2021 року №317,
*зі змінами Наказ Фонду гарантування
вкладів фізичних осіб
від 13.11. 2023 року №292*

КОДЕКС

корпоративної етики Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

СХВАЛЕНО

Протокол загальних зборів трудового
колективу Фонду гарантування вкладів
фізичних осіб
«24» вересня 2021 року № 1,
*зі змінами протокол загальних зборів
трудового колективу Фонду
гарантування вкладів фізичних осіб
«09» листопада 2023 року № 2*

**Вступне слово до Кодексу корпоративної етики Фонду гарантування
вкладів фізичних осіб**

Директор-розпорядник

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Світлана Рекрут

Наша команда вірить, що належне дотримання норм корпоративної етики дозволяє досягти високих результатів, і ми демонструємо це в усьому, що робимо, сповідуючи принципи прозорості, демократичності та соціальної відповідальності.

Фонд є унікальною організацією фінансового сектору та надійним партнером українських банків, а наша команда за роки роботи проявила міцність, високу ефективність та професіоналізм. Працюючи у сфері гарантування вкладів і виведення неплатоспроможних банків з ринку, ми отримали на сьогоднішній день безпрецедентний досвід роботи у надзвичайно складних економічних умовах, проявили та зміцнили антикризовий імунітет. Наша головна мета – захищати права і законні інтереси вкладників. Ми завжди дотримуємося найвищих стандартів професійної поведінки заради вкладників і кредиторів, наших партнерів на фінансовому ринку, а також заради один одного.

Те, як ми здійснюємо свою діяльність, має принципове значення для досягнення високих результатів. У нашій роботі ми завжди прагнемо діяти відкрито, чесно та з незмінною сумлінністю.

Ми віримо, що дотримання принципів Кодексу корпоративної етики – наша спільна відповідальність. Для нас це означає сумлінне виконання наших обов'язків, всебічну експертну оцінку й чітке розуміння можливих наслідків наших рішень та дій.

Наші корпоративні цінності: надійність і професіоналізм, відкритість та інноваційність. Ми цінуємо командний дух, єдність і підтримку один одного.

Кодекс корпоративної етики є дорожньою картою нашої організації для ведення діяльності та поведінки відповідно до етичних норм, захисту співробітників і репутації Фонду в Україні та у світі. Разом ми зможемо гідно подолати будь-які труднощі та досягати нових успіхів!

Дякую всій нашій команді та кожному з вас особисто за внесок у підтримку репутації Фонду як надійного партнера українських банків, захисника законних інтересів вкладників і соціально відповідальної організації.

I. Загальні положення

1. Цей Кодекс корпоративної етики (далі – Кодекс) є повсякденним посібником взаємовідносин для працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд).

2. У Кодексі відображені основні принципи корпоративної поведінки та етичні норми працівників Фонду та визначені основні вимоги до поведінки працівника Фонду, що ґрунтуються на принципах чесності й добропорядності.

3. Цінності, принципи, стандарти поведінки і етичні норми, які містяться в цьому Кодексі, поширюються на працівників Фонду та застосовується у їх відносинах, пов'язаних зі службовою діяльністю працівників, з третіми особами.

4. Дотримання цього Кодексу – гарантія бездоганної ділової репутації Фонду, зміцнення його позитивного іміджу і підвищення рівня довіри до системи гарантування вкладів.

II. Історія створення та діяльність Фонду

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб створений у вересні 1998 року відповідно до Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав

фізичних осіб – вкладників комерційних банків». Україна стала однією із перших країн пострадянського простору, в якій було засновано інститут страховика банківських вкладів. Повноцінну діяльність Фонд розгорнув з 20 вересня 2001 року після прийняття Верховною Радою Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», який став законодавчою основою роботи організації.

Головними завданнями Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку. На виконання своїх основних функцій Фонд здійснює виплату відшкодування за вкладами фізичних осіб, в тому числі фізичних осіб–підприємців, а також займається виведенням неплатоспроможних банків з ринку, зокрема, шляхом запровадження тимчасової адміністрації та ліквідації. Фонд також веде реєстр банків-учасників системи гарантування вкладів, акумулює фінансові ресурси для відшкодування коштів за вкладами, в тому числі за рахунок внесків банків-учасників. Фонд є економічно самостійною установою, що не має на меті отримання прибутку. Учасниками Фонду є всі банки України. Фонд підзвітний Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та Національному банку України. Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція.

Від 21 вересня 2012 року функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та діяльність Фонду регулюються Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». В результаті ухвалення цього документа значно зросла роль Фонду: від установи з мандатом «платіжної каси» до «мінімізатора збитків». Зокрема, було розширено повноваження Фонду щодо виведення неплатоспроможних банків із ринку.

Надалі система гарантування вкладів неодноразово вдосконалювалася в напрямі наближення до європейських стандартів. У 2014 році було розширено вимоги до інформування клієнтів банку про систему гарантування, передусім у частині доступу до звітності банків. Зміни до профільного закону від 2015 року були спрямовані передусім на прискорення виплат вкладникам і підвищення

ефективності управління та продажу майна неплатоспроможних банків. Наступною важливою зміною, яка наблизила діяльність Фонду до кращих світових практик, стало поширення з 1 січня 2017 року гарантій на вклади фізичних осіб – підприємців. Також цього року було удосконалено підхід до розрахунку розмірів регулярних зборів до Фонду у вигляді диференційованих ставок для банків на основі оцінки ступеню ризику їхньої діяльності. У 2020 році був ухвалений комплексний Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності”, який вдосконалив і прискорив процес виведення неплатоспроможних банків з ринку, а також значно підвищив ефективність роботи системи гарантування вкладів фізичних осіб.

За час свого існування Фонд отримав унікальний досвід роботи в надзвичайно складних економічних умовах. Він гідно подолав низку випробувань, зумів протистояти двом масштабним банківським кризам 2007–2008 та 2014–2016 років і став важливим чинником мінімізації їхніх наслідків. Під час повномасштабного вторгнення Фонд не припиняв свою роботу, працював у штатному режимі та виконував усі свої функції.

З моменту заснування Фонду сума гарантування вкладів неодноразово збільшувалась і зростала: з 500 гривень при створенні організації в 1998 році до 600 000 гривень після завершення тримісячного періоду з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні. Протягом дії воєнного стану в Україні та трьох місяців з дня його припинення чи скасування Фонд відшкодовує кожному вкладнику банку кошти в повному розмірі вкладу. За цей період Фонд виплатив двом з половиною мільйонам вкладників неплатоспроможних банків гарантоване відшкодування на загальну суму близько 103 мільярдів гривень.

Спочатку виплати коштів вкладникам здійснювалися через відділення “Укрпошти”, згодом – за допомогою адресних переказів через відділення визначеного банку-агента Фонду. На сьогодні завдяки Автоматизованій системі виплат вкладники можуть звернутися в будь-яке відділення банку-агента Фонду й отримати свої кошти – швидко та зручно. Також отримати гарантоване

відшкодування за вкладами в банках, що збанкрутували, можна скориставшись інструментом дистанційних онлайн-виплат, без фізичного відвідування вкладниками відділень банку. Починаючи з жовтня 2023 року отримати гарантоване відшкодування можна на порталі державних послуг “Дія”.

Фонд є учасником Ради з фінансової стабільності і разом з іншими регуляторами виконує Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року, яка, зокрема, передбачає розширення гарантій Фонду і подальше підвищення гарантованої суми.

Спільно з міжнародною організацією Transparency International Фонд створив систему електронних аукціонів Prozorro.Продажі, яка дозволила відкрито, прозоро та конкурентно продавати активи неплатоспроможних банків. Саме Фонд створив ринок NPL в Україні та залучив на нього гравців зі світовим ім'ям.

Фонд здійснює міжнародну діяльність та підтримує контакти з міжнародними фінансовими інститутами, є засновником та постійним учасником Міжнародної асоціації страховиків депозитів та Європейського форуму страховиків депозитів. Участь Фонду у міжнародних організаціях сфокусована на обміні досвідом щодо гарантування вкладів, відображенні регіональних інтересів і загальних завдань у цій сфері.

Сьогодні Фонд є надійним партнером українських банків, має визначальне значення для стабілізації фінансового сектору і зростання економіки України загалом. Він забезпечує впевненість вкладників, сприяє підвищенню довіри до банківської системи та готовий до подальшого якісного розвитку.

III. Мета і завдання Кодексу

1. Метою цього Кодексу є закріплення корпоративних цінностей Фонду, етичних норм і правил поведінки працівників Фонду, закріплення загальних стандартів діяльності Фонду, спрямованих на захист репутації, фінансової стабільності та ефективності роботи Фонду.

2. Завданнями цього Кодексу є:

- 1) забезпечення розуміння працівниками Фонду місії, візії, цінностей і принципів роботи Фонду;
- 2) визначення стандартів етичної поведінки працівників Фонду в роботі з учасниками Фонду, контрагентами, діловими партнерами (у тому числі іноземними), державними органами та громадськістю, вкладниками та кредиторами неплатоспроможних банків;
- 3) формування принципів взаємовідносин всередині колективу Фонду;
- 4) служіння інструментом для запобігання можливих порушень і конфліктних ситуацій;
- 5) забезпечення належного рівня прозорості під час здійснення діяльності Фонду.

IV. Місія та візія Фонду

1. Місія Фонду: гарантування вкладів, захист прав кредиторів, підвищення фінансової обізнаності та забезпечення довіри до фінансової системи та добробуту суспільства.

2. Візія Фонду: Фонд – відкритий, інноваційний і надійний партнер, який запобігає фінансовим втратам та формує світові стандарти у сфері гарантування вкладів.

V. Цінності Фонду

1. Цінності Фонду ґрунтуються на загальнолюдських цінностях і професійних вимогах, що висуваються до кожного працівника Фонду.

2. Головна цінність Фонду – сформована високопрофесійна команда фахівців, яка зацікавлена в кінцевому результаті – досягненні поставленої мети.

3. Цінності Фонду поділяються на корпоративні та для учасників системи гарантування вкладів і партнерів Фонду.

4. До корпоративних цінностей Фонду належать:

1) професійна чесність – Фонд самостійно та професійно працює зі складними фінансовими та юридичними інструментами для залучення та управління коштами. Це дозволяє у повному обсязі виконувати зобов'язання Фонду перед вкладниками неплатоспроможних банків;

2) відповідальність – Фонд здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам, сприяє стабільності фінансового ринку та економічного розвитку країни, знижує рівень соціальної напруги серед вкладників та формує довіру суспільства до держави;

3) надійність – один з головних факторів довіри до Фонду. Діяльність Фонду забезпечує впевненість вкладників у стабільності свого фінансового майбутнього;

4) відкритість – Фонд працює за принципами прозорості та відкритості. Усе, що ми робимо, має чітку орієнтацію на інтереси учасників Фонду, ділових

партнерів, вкладників та кредиторів неплатоспроможних банків, працівників і суспільства;

5) безпека – Фонд є єдиною в Україні організацією, створеною відповідно до законодавства, що забезпечує відшкодування коштів за вкладами у разі банкрутства банків, а також здійснює виведення неплатоспроможних банків з ринку;

6) ефективність – збільшення темпів зростання якісних і кількісних показників діяльності кожного працівника і всього Фонду в цілому, оптимальне використання ресурсів, точність і своєчасність ухвалення рішень, чітке дотримання трудової дисципліни;

7) патріотизм – діяльність Фонду дає можливість формувати фінансову стабільність та інвестиційну привабливість України;

8) інноваційність – Фонд розробляє та впроваджує інноваційні заходи, які дозволяють підвищити прозорість і стабільність фінансової системи України;

9) соціальна відповідальність – дотримання норм законодавства України, внутрішніх нормативних документів Фонду, створення оптимальних умов праці і відпочинку, корпоративна культура, соціальна захищеність працівників.

5. До цінностей Фонду для учасників системи гарантування та партнерів Фонду належать:

1) захищеність – для вкладників: впевненість у збереженні коштів, гарантія виплат; кредитори: забезпечення погашення кредиторських вимог;

2) партнерство – для діючих банків: сприяння залученню грошового ресурсу від вкладників. Підвищення довіри до системи гарантування вкладів,

попередження неплатоспроможності (раннє реагування), партнерство заради стабільності;

3) стабільність – для держави, законотворців: стримування соціальної напруги під час кризи, забезпечення стабільності на фінансовому ринку. Фінансова стабільність держави. Інвестиційна привабливість держави. Фонд – партнер держави, який допомагає формувати довіру суспільства до держави;

4) експертиза – для професійних учасників фінансового ринку, експертів, у тому числі міжнародних, журналістів: ефективно і прозоре здійснення Фондом його завдань дає можливість формувати аналітичні звіти та прогнози, створювати на їх основі інноваційні та ефективні моделі і програми, які дозволяють громадянам розуміти банківську систему і бути спокійними за збереження своїх вкладів;

5) чесна конкуренція – для інвесторів: прозорі правила гри, унікальна система продажу активів банків, забезпечення зрозумілого регламенту роботи електронної торгової системи, дотримання прозорих умов продажу активів, мінімізація впливу людського фактору.

VI. Норми поведінки працівників Фонду

1. Члени виконавчої дирекції Фонду (далі – керівництво Фонду):

1) є прикладом для інших та діють відповідно до найвищих стандартів корпоративної етики та професійної поведінки;

2) регулярно нагадують своїм підлеглим про важливість корпоративної культури та необхідність її дотримання;

3) створюють у колективі середовище відкритого спілкування, в якому кожен працівник Фонду відчуває себе комфортно і може винести на обговорення те чи інше питання;

4) не дають працівникам Фонду вказівок і завдань, що порушують вимоги законодавства, цього Кодексу або інші загальноприйняті правила поведінки та/або етичні норми;

5) звертають особливу увагу на ситуації або дії, які можуть порушувати вимоги цього Кодексу або інших внутрішніх нормативних документів Фонду;

б) не вчиняють та не дозволяють вчиняти переслідування будь-кого з працівників від імені Фонду та повідомляють своїх підлеглих про заборону переслідування у Фонді.

2. Працівники Фонду:

1) неухильно дотримуються загальновизнаних етичних норм поведінки, етикету ділового спілкування у щоденній співпраці з учасниками системи гарантування вкладів фізичних осіб, контрагентами, партнерами (у тому числі іноземними), колегами та керівниками;

2) сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконують свої посадові обов'язки, рішення та доручення керівництва Фонду;

3) утримуються від виконання рішень чи доручень керівництва Фонду, якщо вони суперечать вимогам законодавства чи внутрішнім нормативним документам Фонду, та повідомляють про такі випадки підрозділ, що здійснює контроль за дотриманням норм (комплаєнс) у Фонді;

4) не здійснюють діяльність, що порушує моральні і правові норми та може завдати шкоди репутації та інтересам Фонду, його партнерів;

5) негайно повідомляють про будь-які можливі ризики для Фонду безпосереднього керівника, управління з питань комплаєнсу та/або службу управління ризиками;

6) негайно повідомляють службу запобігання та протидії корупції про факти порушення антикорупційної програми Фонду, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

7) спілкуються з вкладниками, представниками банків та відвідувачами Фонду у ввічливій формі, з проявом поваги та готовністю допомогти у вирішенні питань і звернень, які виникли;

8) підтримують належне робоче середовище – вільне від цькування, залякувань, дискримінації, неналежного тону та образливої мови як у стосунках між працівниками, так і у відносинах між керівниками та підлеглими. Вказівки та дії, що порушують людську гідність працівників, категорично заборонені;

9) використовують належний тон, мову, поведінки та жести у спілкуванні з партнерами. Зразкова поведінка персоналу є важливою та очікуваною Фондом. Фонд очікує, що його працівники поведуться, навіть у приватному житті, таким чином, який гідний норм етики Фонду, особливо коли їхня діяльність або вони можуть бути будь-яким чином пов'язані з Фондом або коли вони можуть діяти чи висловлювати думку від імені Фонду;

10) утримуються від будь-яких дій, що можуть негативно вплинути на ділову репутацію Фонду;

11) уникають будь-яких заяв або висловлювань в будь-якій сфері (політичній, релігійній чи соціальній), які можуть бути сприйняті як офіційна позиція Фонду та вплинути на його репутацію;

12) пам'ятають про відповідальність щодо збереження та нерозголошення інформації з обмеженим доступом, яка стала їм відома в процесі виконання ними їхніх посадових обов'язків;

13) дбайливо ставляться до майна та інших ресурсів, які надаються Фондом, і використовують їх виключно в робочих цілях;

3. Фонд очікує від своїх працівників, що під час їхньої активності в соціальних мережах:

1) працівники утримуватимуться від:

будь-яких висловлювань, що можуть мати негативний вплив на репутацію Фонду;

публікацій, що містять пропаганду ненависті чи таких, що містять елементи дискримінації за будь-якою ознакою;

передачі неправдивої, свідомо оманливої чи фіктивної інформації;

публікації незаконного вмісту чи інформації, що підбурює до здійснення протиправних дій;

вживання вульгарних, нецензурних, непристойних чи наклепницьких виразів;

2) їхня поведінка від імені приватної фізичної особи буде гідною та відповідатиме нормам цього Кодексу, особливо коли їхні дії чи вони самі можуть асоціюватися з Фондом, або їхня думка чи дія може бути розцінена як офіційна позиція Фонду;

3) працівники:

будуть толерантними та з повагою ставитимуться до інших, зокрема стосовно релігійного, національного та етнічного походження, сексуальної орієнтації, політичних чи ідеологічних переконань;

поважатимуть конституційні та законні права осіб.

VII. Стандарти зовнішнього вигляду

1. У виборі одягу, зачіски та аксесуарів працівникам рекомендується дотримуватися ділового стилю одягу. Зовнішній вигляд працівника не повинен бути недбалим або неохайним. Рекомендований діловий стиль для працівників Фонду — це одяг, взуття і аксесуари, що дозволяють виглядати авторитетно, впевнено, солідно та викликати і зміцнювати довіру колег і партнерів.

2. Фонд не є прихильником занадто жорстких і консервативних правил, однак надає перевагу традиційному діловому стилю у робочий час з понеділка по четвер. По п'ятницях допускається приходити на роботу у вільному одязі акуратного вигляду. Виняток становлять працівники, які проводять зустрічі з особами, зазначеними в підпункті 2 пункту 2 розділу III, або ті, хто зобов'язані носити спеціальну форму.

3. Працівники, які приймають відвідувачів Фонду мають носити бейдж.

4. Фонд не підтримує появу працівників на робочому місці в спортивному одязі, домашньому та пляжному взутті.

VIII. Безпечні та здорові умови праці

1. Для своїх працівників Фонд забезпечує сучасні робочі місця, які відповідають вимогам з охорони праці, а також забезпечує захист їхньої безпеки

та здоров'я. Фонд забезпечує проходження навчань з питань безпеки та охорони праці всіма працівниками Фонду.

2 У своїй роботі Фонд дотримується норм законодавства України та міжнародних актів, які регулюють питання безпечних та здорових умов праці.

ІХ. Конфлікт інтересів

1. Працівники Фонду повинні уникати будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів при виконанні своїх посадових обов'язків.

2. Працівники Фонду зобов'язані відмовитися від прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів, всі рішення повинні прийматись неупереджено та об'єктивно. Працівники Фонду повідомляють свого безпосереднього керівника про будь-який реальний чи потенційний конфлікт інтересів.

3. З метою швидкого та ефективного вирішення будь-якого конфлікту інтересів працівники співпрацюють з управлінням з питань комплаєнсу та службою запобігання та протидії корупції. По відношенню до займаної посади, місця роботи та/або інтересів Фонду, працівники утримуються від вчинення будь-яких дій, які можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів.

Х. Прозорість і відкритість

1. Фонд дотримується принципу надання прозорої інформації учасниками Фонду, державним органам, вкладниками та кредиторам неплатоспроможних банків, громадськості.

2. Фонд надає громадськості максимально об'єктивну та достовірну інформацію про фінансовий стан, досягнення та перспективи розвитку Фонду на підставі офіційної та затвердженої фінансової звітності.

3. У своїй роботі Фонд дотримується міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту(стандартів), бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Фонд забезпечує відповідність фінансової звітності вимогам чинного законодавства України.

XI. Корпоративні заходи Фонду

До корпоративних святкових дат Фонду відносяться такі:

річниця заснування Фонду – 10 вересня 1998 року;

день набрання чинності Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» – 22 вересня 2012 року;

заходи, організовані Профспілковою організацією працівників Фонду.

XII. Прикінцеві положення

Всі працівники Фонду мають бути ознайомлені з цим Кодексом під підпис при прийнятті на роботу до Фонду.